

RCL.DPiO 5604-107/12

ANALIZA
WYROKU TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO
Z DNIA 6 LISTOPADA 2012 R., SYGN. AKT K 21/11

I. INFORMACJE O ORZECZENIU:

1. **Metryka orzeczenia:**

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 listopada 2012 r., sygn. akt K 21/11. Sentencja orzeczenia została ogłoszona w dniu 21 listopada 2012 r. w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej pod poz. 1281.

2. **Sentencja orzeczenia:**

1. Art. 34 pkt 6 w związku z art. 32 ust. 4 pkt 2, 3 i 11 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066, z późn. zm.) **w zakresie**, w jakim dotyczy dyscyplinarnego sądownictwa łowieckiego:
 - a) jest zgodny z wywodzoną z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zasadą poprawnej legislacji,
 - b) jest **niezgodny** z art. 42 ust. 1 Konstytucji.
2. Art. 33 ust. 6 ustawy powołanej w punkcie 1 **w zakresie**, w jakim nie przewiduje prawa członka Polskiego Związku Łowieckiego, wobec którego zastosowano sankcję dyscyplinarną inną niż utrata członkostwa w Związku lub w kole łowieckim, gdy przewinienie i orzeczona za nie sankcja nie mają wyłącznie charakteru wewnątrzorganizacyjnego, do wniesienia odwołania do sądu, jest **niezgodny** z art. 45 ust. 1 oraz art. 77 ust. 2 Konstytucji.

3. **Utrata mocy obowiązującej niekonstytucyjnej regulacji:**

Zakwestionowane przepisy nie zostały wyeliminowane z porządku prawnego. Jedynie norma prawna wynikająca z art. 34 pkt 6 w związku z art. 32 ust. 4 pkt 2, 3 i 11 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, zwanej dalej „Prawem łowieckim”, w zakresie, w jakim dotyczy dyscyplinarnego sądownictwa łowieckiego utraciła moc obowiązującą z dniem wejścia w życie niniejszego wyroku, tj. z dniem 21 listopada 2012 r.

Z tym samym dniem moc prawną utraciła również norma prawna, wywiedziona z przepisu art. 33 ust. 6 Prawa łowieckiego w zakresie, w jakim nie przewiduje prawa do wniesienia odwołania

do sądu członkowi Polskiego Związku Łowieckiego, wobec którego zastosowano sankcję dyscyplinarną inną niż utrata członkostwa w Związku lub w kole łowieckim, gdy przewinienie i orzeczona za nie sankcja nie mają wyłącznie charakteru wewnątrzorganizacyjnego.

4. Stan prawny (na gruncie którego wydano orzeczenie):

Zgodnie z art. 32 ust. 1 cytowanej ustawy PZŁ jest zrzeszeniem osób fizycznych i prawnych, którego podstawowymi zadaniami są: prowadzenie gospodarki łowieckiej poprzez hodowlę i pozyskiwanie zwierzyny oraz działanie na rzecz jej ochrony poprzez regulację liczebności populacji zwierząt łownych.

Przepisy Prawa łowieckiego wskazując, że prowadzenie gospodarki łowieckiej jest sztandarowym zadaniem PZŁ, przewidują ponadto niemalże wyłączność PZŁ w jej prowadzeniu. Gospodarka ta prowadzona jest bowiem w obwodach łowieckich przez ich dzierżawców lub zarządców, którymi – obok Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, instytucji naukowo–dydaktycznych, jednostek, prowadzących w dniu wejścia w życie Prawa łowieckiego ośrodki hodowli zwierzyny – mogą być jedynie PZŁ oraz koła łowieckie, stanowiące z kolei podstawowe ogniwo organizacyjne PZŁ (art. 8 ust. 1 i art. 24 Prawa łowieckiego).

Ustawodawca wprowadzając do polskiego porządku prawnego PZŁ w powyższym kształcie pozostawił jednocześnie PZŁ dużą swobodę w kształtowaniu swej struktury organizacyjnej. Zgodnie z art. 32 ust. 3 Prawa łowieckiego związek ten działa na podstawie przepisów Prawa łowieckiego oraz statutu. Jednakże przepisy Prawa łowieckiego zawierają jedynie szcątkowe regulacje określające strukturę organizacyjną PZŁ, upoważniając jednocześnie PZŁ do ich do szczegółowego ujęcia w statucie. Jednym z zagadnień uregulowanym w powyższy sposób w Prawie łowieckim jest kwestia sądownictwa dyscyplinarnego. W zakwestionowanym art. 34 pkt 6 Prawa łowieckiego wskazano jedynie, że do zadań PZŁ należy prowadzenie dyscyplinarnego sądownictwa łowieckiego. Natomiast rozstrzygnięcia mające zasadnicze znaczenie dla postępowania dyscyplinarnego ustawodawca przekazał do samodzielnego rozstrzygnięcia PZŁ w jego statucie. Zgodnie bowiem ze wskazanym w sentencji orzeczenia pkt 2, 3 i 11 w ust. 4 w art. 32 Prawa łowieckiego statut ten określa: sposób nabywania i utraty członkostwa w Polskim Związku Łowieckim oraz kole łowieckim (pkt 2), zasady przynależności do kół łowieckich, przyczyny utraty członkostwa oraz prawa i obowiązki członków, organy Polskiego Związku Łowieckiego oraz koła łowieckiego, ich kompetencje, tryb dokonywania ich wyboru, zmiany bądź uzupełnienia składu (pkt 3) oraz sankcje dyscyplinarne za naruszenie obowiązków członkowskich (pkt 11).

Drugi z przepisów Prawa łowieckiego, którego zgodność z Konstytucją badał Trybunał Konstytucyjny stanowi, że w sprawach nabycia lub utraty członkostwa w PZŁ oraz utraty

członkostwa w kole łowieckim zainteresowany może – po wyczerpaniu postępowania wewnątrzorganizacyjnego – dochodzić swoich praw na drodze sądowej (art. 33 ust. 6 Prawa łowieckiego). Przepisy ustawy wskazują zatem jednoznacznie w zakresie jakich spraw członkowie PZŁ oraz kół łowieckich mają prawo wystąpić do sądu. Prawo łowieckie nie definiuje natomiast użytego w tym przepisie pojęcia „postępowanie wewnątrzorganizacyjne”. Podobnie jak w przypadku dyscyplinarnego sądownictwa łowieckiego, tak i w tym zakresie art. 32 ust. 4 pkt 9 Prawa łowieckiego upoważnia PZŁ do uregulowania zasad tego postępowania w statucie. Wydaje się jednak, iż nie powinno budzić wątpliwości, że sformułowanie „postępowanie wewnątrzorganizacyjne” może być interpretowane szeroko, jako każde postępowanie toczące się w ramach PZŁ, w tym również wspomniane w cytowanym przepisie postępowanie w sprawie nabycia oraz utraty członkostwa w PZŁ lub kole łowieckim. Uzasadniona wydaje się również interpretacja, że owym „postępowaniem wewnątrzorganizacyjnym” będzie również toczące się przed PZŁ postępowanie dyscyplinarne, w którym mogą zapaść inne kary niż te wskazane w zakwestionowanym art. 33 ust. 6 Prawa łowieckiego.

W tym miejscu należy, w ślad za Trybunałem Konstytucyjnym, podkreślić, że w przedmiotowej sprawie dla dokonania oceny konstytucyjności zaskarżonych regulacji Prawa łowieckiego zasadnicze znaczenie miało wcześniejsze ustalenie charakteru prawnego PZŁ.

Jak zauważył Trybunał PZŁ jest zrzeszeniem osób fizycznych i prawnych powstałych z woli państwa, a nie z woli swych członków, co sprawia, że organizacja ta mimo posiadania cech stowarzyszenia, nie może zostać uznana za jego klasyczny przykład. Trybunał wskazał, że PZŁ wykonuje także zadania z zakresu administracji państwowej związane z wyrażonym w ustawie zasadniczym obowiązkiem ochrony środowiska naturalnego (art. 5 i art. 74 ust. 2 Konstytucji), poprzez realizowanie gospodarki łowieckiej, stanowiącej z kolei element ochrony środowiska przyrodniczego. Do realizowanych przez PZŁ funkcji administracji publicznej Trybunał zaliczył m.in.: kompetencję do przyznawania i pozbawiania prawa wykonywania polowania oraz sprawowanie dyscyplinarnego sądownictwa łowieckiego. Konsekwencją działania PZŁ w sferze administracji publicznej było poddanie jego działalności nadzorowi Ministra Środowiska. Powyższe okoliczności dodatkowo przemawiają, zdaniem Trybunału, za tym, że PZŁ nie może być uznany za stowarzyszenie.

Trybunał Konstytucyjny wskazał oczywiście, że PZŁ zrzesza swych członków w celu podejmowania działalności określonej w Prawie łowieckim i uchwalonym na jego podstawie statucie oraz że członkowie ci dobrowolnie przystąpili do PZŁ. Wyjaśnił jednak, że przystąpienie do PZŁ jest dobrowolne jedynie w takim zakresie, w jakim każda osoba spełniająca przesłanki wskazane w art. 32 ust. 5 Prawa łowieckiego może dobrowolnie i bez przymusu podjąć decyzję

o wstąpieniu bądź nie wstępowaniu do PZŁ. Trybunał podkreślił natomiast, że biorąc pod uwagę fakt, iż PZŁ posiada niemalże wyłączność na realizację gospodarki łowieckiej w Polsce, to każda osoba zainteresowana czynnym udziałem w sprawowaniu tej dziedziny zmuszona jest zostać członkiem PZŁ. W powyższym zakresie PZŁ posiada zatem cechy organizacji przymusowej. Mając powyższe na uwadze Trybunał stwierdził, że w PZŁ dominuje aspekt publicznoprawny, a sam PZŁ dodatkowo wykazuje również pewne istotne cechy samorządu, o którym mowa w art. 17 ust. 2 Konstytucji.

Ostatecznie Trybunał Konstytucyjny stanął na stanowisku, że dla rozpatrzenia zawisłej przed nim sprawy szczególne znaczenie mają dwie następujące cechy PZŁ: powierzenie mu przez ustawodawcę zadań z zakresu administracji publicznej, a także nierozzerwalny związek pomiędzy prawem do realizacji gospodarki łowieckiej, a zwłaszcza do polowania, z członkostwem w PZŁ.

5. Powołany wzorzec konstytucyjny:

Trybunał badając zgodność z Konstytucją zaskarżonego art. 34 pkt 6 Prawa łowieckiego w związku z art. 32 ust. 4 pkt 2, 3 i 11 tego aktu, jako wzorzec konstytucyjny przyjął art. 42 ust. 1 ustawy zasadniczej, stanowiący, że odpowiedzialności karnej podlega ten tylko, kto dopuścił się czynu zabronionego pod groźbą kary przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia, przy czym zasada ta nie stoi na przeszkodzie ukaraniu za czyn, który w czasie jego popełnienia stanowił przestępstwo w myśl prawa międzynarodowego. W przepisie tym sformułowana została m.in. fundamentalna zasada prawa karnego, wyrażona łacińską premią *nullem crimen, nulla poena sine lege*. Zgodnie z tą zasadą czyn zagrożony karą oraz sama kara muszą być wyznaczone bezpośrednio przez ustawę. Niedopuszczalne jest, by ustawodawca przewidywał upoważnienie do określenia zarówno czynu, jaki i kary którą jest zagrożony, w aktach niższej rangi niż ustawowa. Trybunał w swoim orzecznictwie stanął dodatkowo na stanowisku, że powyższa zasada ma odniesienie nie tylko do prawa karnego, w ścisłym tego słowa znaczeniu, ale również do innych form odpowiedzialności prawnej związanej z wymierzaniem kar wobec jednostki (wyrok TK z dnia 3 listopada 2004 r., sygn. akt K 18/03). Trybunał zaliczył do powyższych postępowań m.in. odpowiedzialność za wykroczenia oraz odpowiedzialność dyscyplinarną, zaznaczając jednocześnie, że w przypadku tych rodzajów odpowiedzialności, ww. zasadę konstytucyjną należy stosować nie wprost lecz odpowiednio.

Mając zatem na uwadze powyższe należy uznać, że zakwestionowany art. 34 pkt 6 Prawa łowieckiego, nakładając na PZŁ obowiązek prowadzenia dyscyplinarnego postępowania sądowego, stanowi jedynie punkt wyjścia do dalszego ukształtowania tego postępowania. Czytanie ww. przepisu łącznie z art. 32 ust. 4 pkt 2, 3 i 11 Prawa łowieckiego w pełni uzasadnia twierdzenie, że

na gruncie obowiązujących przepisów Prawa łowieckiego określenie reguł postępowania dyscyplinarnego prowadzonego przez PZŁ pozostawiono woli tego podmiotu, wyrażonej w uchwalonym przez Krajowy Zjazd Delegatów PZŁ statucie. Za niekonstytucyjnością powyższej regulacji przemawia fakt, że nie spełnia ona wymagania formalnego przewidzianego w przytoczonej już wyżej zasadzie, wyrażonej w art. 42 ust. 1 Konstytucji, tj. by zarówno czyn zagrożony karą (w niniejszej sprawie delikt dyscyplinarny), jak i grożąca za jego popełnienie kara (w przedmiotowej sprawie faktycznym sankcja dyscyplinarna), były wyznaczone bezpośrednio w przepisach ustawy (w niniejszym przypadku Prawa łowieckiego). Trybunał Konstytucyjny wskazał jednakże, że orzekając powyższe miał na względzie charakter prawny PZŁ, który, pomimo posiadania pewnych cech stowarzyszenia, nie jest organizacją tego typu. Trybunał podkreślił, że PZŁ jest związkiem utworzonym przez ustawodawcę i wykonującym z jego woli zadania należące do państwa – w szczególności w zakresie ochrony środowiska oraz prowadzenia gospodarki łowieckiej – wykazującym dodatkowo istotne cechy samorządu, o którym mowa w art. 17 ust. 2 ustawy zasadniczej. Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego konsekwencją nałożenia przez prawodawcę na PZŁ zadań administracji publicznej, jest ciężący na prawodawcy obowiązek zagwarantowania członkom PZŁ ochrony ich praw i wolności. Tym bardziej, że, jak wskazano we wcześniejszej części analizy, z jednej strony przynależność do PZŁ jest dobrowolna (w kontekście podjęcia decyzji o przystąpieniu), natomiast z drugiej strony brak przynależności do PZŁ skutkuje negatywnymi konsekwencjami, w postaci braku możliwości uczestniczenia w realizacji zadań PZŁ, a zwłaszcza udziału w polowaniach.

Określony wyżej status prawny PZŁ przesądził, według Trybunału, o tym, że postępowanie dyscyplinarne wykonywane przez PZŁ nie może zostać uznane za wewnętrzną sprawę tego podmiotu. Z uwagi na powyższe nie może budzić żadnych wątpliwości, że podstawowe elementy dyscyplinarnego postępowania sądowego, takie jak: pojęcie deliktu dyscyplinarnego, katalog sankcji dyscyplinarnych, organy prowadzące postępowanie dyscyplinarne oraz ogólne zasady tego postępowania, powinny zostać uregulowane w ustawie, a nie w akcie wewnętrznym jakim jest statut PZŁ.

Natomiast zgodność z Konstytucją art. 33 ust. 6 Prawa łowieckiego Trybunał Konstytucyjny badał w oparciu o art. 45 ust. 1 oraz art. 77 ust. 2 Konstytucji.

Przepis art. 45 ust. 1 Konstytucji stanowi o prawie każdego obywatela do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd. W swoim orzecznictwie Trybunał Konstytucyjny podkreślał już wielokrotnie, że na powyższe prawo składają się cztery elementarne gwarancje, tj. prawo do sądu, rozumiane jako prawo uruchomienia procedury przed sądem, prawo do odpowiednio ukształtowanej procedury

sądowej, zgodnej z wymogami sprawiedliwości i jawności, prawo do wyroku sądowego, rozumiane jako prawo jednostki do uzyskania wiążącego rozstrzygnięcia sądowego, a także prawo do odpowiedniego ukształtowania ustroju i pozycji organów rozpoznających zawisłe przed nimi sprawy. Powyższe, zdaniem Trybunału, tylko podkreśla autonomię prawa do sądu, jako prawa przysługującego każdemu obywatelowi i dodatkowo przesądza o tym, że nie może ono być traktowane jako mechanizm służący do ochrony innych, gwarantowanych konstytucyjnie, wolności i praw jednostki.

Zakres podmiotowy prawa do sądu został przez ustrojodawcę wyznaczony szeroko, bowiem przysługuje ono każdej osobie fizycznej. Natomiast zakres przedmiotowy tego prawa jest wyznaczany przez pojęcie „sprawy”, z którym mamy do czynienia, zdaniem Trybunału, zawsze, gdy zachodzi konieczność rozstrzygnięcia o prawach i wolnościach jednostki oraz jej chronionych prawem interesach, zarówno w przypadku ich naruszenia lub zagrożenia bądź ustalenia.

Trybunał Konstytucyjny podkreślił nadto, że art. 45 ust. 1 Konstytucji funkcjonuje w nierozdzielalnym związku z art. 77 ust. 2 Konstytucji, zgodnie z którym żadna ustawa nie może nikomu zamykać drogi sądowej dochodzenia naruszonych wolności lub praw. W sytuacji gdy art. 45 ust. 1 Konstytucji stanowi dla jednostki ogólną gwarancję dostępu do sądu podczas dochodzenia swoich praw, art. 77 ust. 2 konkretyzuje ją, stanowiąc bezwzględny zakaz zamykania drogi sądowej dla dochodzenia praw i wolności gwarantowanych w samej ustawie zasadniczej, w tym również prawa do sądu. Jakiegokolwiek bowiem wyłączenie drogi sądowej w sprawach naruszenia wolności i praw obywateli może zostać dokonane jedynie w przepisach rangi konstytucyjnej.

Trybunał Konstytucyjny wskazał, że pomimo zróżnicowania postępowań dyscyplinarnych właściwych dla poszczególnych grup zawodowych, z uwagi na szczególne cechy tych grup, istnieją wypracowane, m.in. w orzecznictwie Trybunału, standardy konstytucyjne, które każde postępowanie dyscyplinarne winno spełniać. Trybunał stanął na stanowisku, że podstawowym standardem konstytucyjnym w tego rodzaju postępowaniach, jest właśnie zapewnienie osobie ukaranej prawa do sądowej kontroli zasadności i prawidłowości orzeczenia wydanego przez sądy dyscyplinarne. Powyższe stanowisko w pełni uzasadnia, wskazany już wyżej, represyjny charakter postępowania dyscyplinarnego. Oczywiście Trybunał przyznał, że waga deliktów dyscyplinarnych znacząco różni się od czynów będących przedmiotem postępowania karnego. Niemniej w dalszym ciągu celem postępowania dyscyplinarnego jest ukaranie obywatela i zastosowanie wobec niego określonej sankcji, co przesądza o konieczności zapewnienia ukaranym prawa zwrócenia się do niezawisłego, bezstronnego i niezależnego sądu, który oceni prawidłowość postępowania dyscyplinarnego. Niedopuszczalne jest ograniczanie przez ustawodawcę tego prawa jedynie do

niektórych spraw, w których orzeczone zostaną pewne, z całej przewidzianej w ustawie puli, sankcje dyscyplinarne, jak zostało to uczynione na gruncie niekonstytucyjnego art. 33 ust. 6 Prawa łowieckiego.

Na marginesie należy wskazać, że, zdaniem Trybunału Konstytucyjnego, droga sądowa w ramach postępowania dyscyplinarnego prowadzonego przez PZŁ nie musi być przewidziana w każdym przypadku. Z uwagi bowiem na to, że PZŁ posiada elementy wspólnoty zainteresowań jej członków, zrzeszonych w celu podejmowania aktywności przewidzianej w Prawie łowieckim, co jest charakterystyczne dla stowarzyszeń, oraz ze względu na to, że zrzeszeni w powyższy sposób członkowie PZŁ nie tworzą grupy zawodowej, Trybunał uznał za dopuszczalne, by pewien zakres spraw, w których orzekane są sankcje wobec członka PZŁ, został jednak wyłączony spod kontroli sądowej. Zdaniem Trybunału do kategorii spraw, które w istocie mają charakter wyłącznie wewnątrzorganizacyjny i mogą być samodzielnie rozpatrywane przez PZŁ można zaliczyć np. stosowanie środków dyscyplinujących podczas polowania, wymierzanie sankcji o charakterze honorowym bądź skutkujących zakazem pełnienia funkcji w organach PZŁ i kół łowieckich na określony czas.

II. SKUTKI ORZECZENIA:

Analizowany wyrok ma charakter zakresowy i nie powoduje uchylenia zakwestionowanych przepisów. Wyrok ten nie zmienia również brzmienia przedmiotowych przepisów.

Jednakże z dniem wejścia w życie niniejszego wyroku obalone zostało domniemanie konstytucyjności przepisów art. 34 pkt 6 w związku z art. 32 ust. 4 pkt 2, 3 i 11 Prawa łowieckiego w zakresie wskazanym przez Trybunał Konstytucyjny w sentencji orzeczenia. Wejście w życie analizowanego wyroku skutkuje brakiem możliwości prowadzenia w dalszym ciągu przez PZŁ dyscyplinarnego sądownictwa łowieckiego w kształcie określonym w statucie PZŁ oraz w wydanych na jego podstawie dalszych aktów o charakterze wewnętrznym. Z tego względu, że zarówno podmioty biorące udział w postępowaniu dyscyplinarnym, jak i czyny zagrożone sankcjami dyscyplinarnymi, same sankcje oraz ogóle zasady kształtujące to postępowanie winny zostać określone w ustawie, a nie jak dotychczas w statucie i aktach wydanych na jego podstawie.

Należy również wskazać, iż niedopuszczalne jest dalsze orzekanie w sprawach dyscyplinarnych, które zostały wszczęte przed dniem wydania analizowanego orzeczenia i do tego dnia nie zostały zakończone orzeczeniem sądu łowieckiego.

Przepis art. 33 ust. 6 Prawa łowieckiego w zakresie określonym w sentencji, również utracił przymiot konstytucyjności z chwilą jego ogłoszenia. Konsekwencją niekonstytucyjności powyższych przepisów jest również niemożliwość dalszego stosowania omawianej regulacji.

III. WSKAZÓWKI DLA PRAWODAWCY:

W ocenie Trybunału Konstytucyjnego ustawodawca realizując wskazania zawarte w uzasadnieniu do przedmiotowego wyroku winien zmienić przepisy Prawa łowieckiego w taki sposób by regulowały one następujący zakres spraw: pojęcie deliktu dyscyplinarnego, katalog sankcji dyscyplinarnych, organy prowadzące postępowanie dyscyplinarne oraz przynajmniej ogólne zasady tego postępowania. Ustawodawca, określając jakie przewinienia podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej oraz jakie sankcje mogą być wymierzone przez PZŁ w ramach postępowania dyscyplinarnego, faktycznie sam wyznaczy zakres spraw, w których zasadność orzeczonej sankcji i prawidłowość przeprowadzonego postępowania będzie podlegała kontroli sądów powszechnych. Trybunał wskazał, iż nie jest wykluczone, że nawet po dokonaniu powyższych zmian w Prawie łowieckim, wymierzanie pewnych sankcji w dalszym ciągu będzie wyłączną kompetencją PZŁ, z tym jednak warunkiem, że sankcje te nie będą sankcjami dyscyplinarnymi orzkanymi z upoważnienia i nakazu ustawodawcy, a sprawy, w których zapadną, będą stanowiły sprawy wewnątrzorganizacyjne PZŁ. Trybunał zastrzegł jednak, że powyższe dolegliwości orzeczone przez PZŁ wobec jego członków nie mogą być związane z: przynależnością do PZŁ czy kół łowieckich, możliwością pełnienia w PZŁ lub kołach łowieckich funkcji organizacyjnych, prawa do wykonywania polowania czy też naruszać prawa osobiste i majątkowe członków PZŁ.

IV. WYKONANIE ORZECZENIA:

1. Potrzeba wykonania orzeczenia:

Trybunał Konstytucyjny w przedmiotowym wyroku stwierdził, że w zakresie wskazanym w sentencji orzeczenia, normy prawne wynikające z zakwestionowanych przepisów Prawa łowieckiego są niezgodne z ustawą zasadniczą. W celu usunięcia, powstałego z dniem wejścia w życie analizowanego wyroku, stanu niezgodności z Konstytucją konieczne jest podjęcie prac legislacyjnych, mających na celu określenie w przepisach Prawa łowieckiego zasad dotyczących prowadzenia przez PZŁ dyscyplinarnego postępowania sądowego. Przy czym usuwając istniejący obecnie stan niekonstytucyjności, należy pamiętać o konieczności wprowadzenia do Prawa łowieckiego regulacji gwarantującej członkom PZŁ oraz kół łowieckich prawo do zwrócenia się do sądu o kontrolę prawidłowości postępowania dyscyplinarnego i zasadności orzeczonej w nim kary, w przypadku orzeczenia jakiegokolwiek sankcji dyscyplinarnej przewidzianej w znowelizowanych przepisach Prawa łowieckiego.

2. Podmiot wykonujący orzeczenie:

Ze względu na tematykę niniejszego wyroku Trybunału Konstytucyjnego, podmiotem właściwym w zakresie objętym tym wyrokiem jest Minister Środowiska.

3. Kierunek rozwiązań/brzmienie przepisu:

Działania legislacyjne podjęte w celu wyeliminowania niekonstytucyjności zakwestionowanych przez Trybunał Konstytucyjny przepisów powinny zmierzać, do kompleksowego uregulowania w przepisach Prawa łowieckiego kwestii postępowania dyscyplinarnego prowadzonego przez PZŁ. Regulacje te swym zakresem przedmiotowym winny obejmować m.in. rodzaje czynów zagrożonych sankcjami dyscyplinarnymi, katalog kar dyscyplinarnych, wskazanie organów biorących udział w postępowaniu dyscyplinarnym oraz tryb postępowania przed tymi organami. Wprowadzenie powyższych uregulowań może skutkować koniecznością dokonania dalszych zmian obowiązujących przepisów Prawa łowieckiego. Przykładowo uchylenia będzie wymagał art. 32 ust. 4 pkt 11 Prawa łowieckiego, który obecnie stanowi, że to w statucie PZŁ określa się sankcje dyscyplinarne za naruszenie obowiązków członkowskich.

Ponadto w celu wykonania wytycznych analizowanego wyroku konieczne będzie dokonanie zmiany brzmienia art. 33 ust. 6 Prawa łowieckiego, tak by nie ograniczał on kognicji sądów powszechnych, oczywiście po wyczerpaniu postępowania wewnątrzorganizacyjnego, jedynie do spraw związanych z utratą członkostwa w PZŁ lub kole łowieckim. Ewentualnie przepis ten może wymagać uchylenia, w przypadku gdy ustawodawca zdecyduje się powyższą kwestię uregulować od nowa, np. w części Prawa łowieckiego dotyczącej zasad postępowania dyscyplinarnego.

4. Etap prac nad projektem wykonującym orzeczenie:

W chwili obecnej nie są prowadzone działania legislacyjne w celu wykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego.

Departament Prawny i Orzecznictwa
Naczelnik Wydziału

Joanna Knapcińska

Sporządziła
A. Waszyńska

